

คมปัญญา ปรัชญาจีน สอนให้เป็นมังกร

คมความคิดอมตะที่สืบมาจากรุ่นสู่รุ่น
ปรัชญาแห่งนักปราชญ์
สายเลือดมังกรที่แสนชาญฉลาด

ทศ คณนาพร

พิมพ์ครั้งที่ 3

คัมภีร์ ปรัชญาจีน สอนให้เป็นมังกร

ทศ คณนาพร

คมปัญญา ปรัชญาจีนสอนให้เป็นมังกร

ทศ คณนาพร

© ได้รับการอนุญาตจัดพิมพ์จากเจ้าของลิขสิทธิ์ตามกฎหมาย สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ (ฉบับเพิ่มเติม) พ.ศ.2558 ห้ามลอกเลียนส่วนใดส่วนหนึ่งของหนังสือเล่มนี้
มิเช่นนั้นจะถือว่าละเมิดลิขสิทธิ์และมีความผิดทางอาญา

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ทศ คณนาพร.

คมปัญญา ปรัชญาจีนสอนให้เป็นมังกร.--กรุงเทพฯ : Happy Book, 2564.

192 หน้า.

1. ปรัชญาจีน. I. ชื่อเรื่อง.

181.11

ISBN : 978-616-578-394-1

จัดพิมพ์โดย

สำนักพิมพ์ Happy Book

ในเครือบริษัท เพชรประกาย จำกัด

81 อาคารเพชรประกาย ถนนเสรีไทย

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 5535 # 103 โทรสาร 0 2540 5568

Homepage : <http://www.phetpraguy.com>

พิมพ์ที่

บริษัท เลิฟแอนด์ลิฟเพรส จำกัด

969 ถนนพระยาสุเรนทร์ แขวงบางชัน

เขตคลองสามวา กรุงเทพฯ 10510

จัดจำหน่ายโดย

บริษัท เพชรประกาย จำกัด

81 อาคารเพชรประกาย ถนนเสรีไทย

แขวงมีนบุรี เขตมีนบุรี กรุงเทพฯ 10510

โทรศัพท์ 0 2540 5535 # 103 โทรสาร 0 2540 5568

Homepage : <http://www.phetpraguy.com>

ราคา 225 บาท

•ผู้อำนวยกรฝ่ายผลิต• ปณิชา เครือปัญญาดี •ผู้จัดการฝ่ายผลิต และบรรณาธิการ• สุกฤตา พลอยเหลี่ยม
•ผู้ช่วยบรรณาธิการ• ภัทรธิดา ชัยเพชร •ฝ่ายกราฟิกและรูปเล่ม• กราฟิก เอ้าส์ บิ๊กเวิร์ม พับลิชชิง
นพดล ปัญญาคำ •การตลาด กิจกรรมพิเศษ• วาสนา ชัดศรี จารุวรรณ สุดสงวน

ผู้ที่พร้อมมูลที่สัตว์
เพื่อช่วยเห็ดผู้ขมขื่นเต็มกำ
ให้ประโยชน์แก่สรรพสิ่ง กลมกลืนกับธรรมชาติ
ผู้ที่มี “วิถีแห่งปราชญ์”

จากใจผู้เขียน

หลักปรัชญาแห่งชาวจีนนั้นดำรงอยู่มาอย่างเนิ่นนาน ทุกยุคทุกสมัยต่างถูกนำมาใช้ด้วยจุดประสงค์ต่างๆ กันไป บ้างก็นำไปสร้างประเทศ ทำการรบ ใช้ดำเนินชีวิต เป็นต้น สิ่งเหล่านี้ทำให้เห็นได้ว่าปรัชญาจีนนั้นเป็นคำสอนที่ไม่ตายตัวไปเสียทีเดียว สามารถปรับเปลี่ยนนำไปใช้ได้หลายสถานการณ์ ขึ้นอยู่กับว่าผู้ใช้นั้นจะมีความสามารถนำไปพลิกแพลงมากน้อยเพียงใด

จนมาถึงยุคปัจจุบันนี้ หลักปรัชญาจีนก็ยังไม่เคยลืมนั่นไปจากความทรงจำของชาวโลก แต่กลับเป็นที่รู้จักกว้างขวางกว่าเดิมด้วยซ้ำ ซึ่งแต่เดิมนั้นหลักปรัชญาอาจจะใช้เฉพาะในดินแดนมังกร แคว้นแคว้นที่อยู่ใกล้เคียงหรือมีความสัมพันธ์ด้วยเท่านั้น แต่ทุกวันนี้ได้ถูกเผยแพร่ออกไปให้ชาวโลกทั่วทุกมุมโลกได้ลิ้มรสศาสตร์แห่งปัญญานี้กันโดยทั่วหน้า

ด้วยความนิยมดังกล่าวย่อมเป็นสิ่งที่สะท้อนให้เห็นแล้วว่า ปรัชญาจีนเหล่านั้นสามารถที่จะนำไปใช้ได้จริงและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่ง ซึ่งบุคคลสำคัญหลายท่านในประวัติศาสตร์จีนต่างก็ใช้เป็นเข็มทิศนำพาชีวิตไปสู่เส้นทางแห่งความสำเร็จมาด้วยกันทั้งนั้น

ด้วยความสำเร็จดังกล่าวจึงไม่แปลกที่ชาวจีนส่วนใหญ่นั้นจะเริ่มปลูกฝังหลักปรัชญาไว้ให้ลูกหลานตั้งแต่ยังเยาว์วัย เป็นส่วนหนึ่งในการเรียนการสอนที่จำเป็นยิ่งสำหรับนักปราชญ์ตัวน้อยทั้งหลาย เพื่อจะได้เติบโตเป็นผู้ใหญ่เป็นบุคคลที่เปี่ยมคุณภาพในวันข้างหน้า

เนื้อหาสาระในปรัชญาจีนส่วนใหญ่ที่ถูกนำมาสั่งสอนอบรมเด็กๆ นั้นล้วนแต่สอนให้เป็นคนดี มีคุณธรรมประจำใจ สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข ไม่ก่อความเดือดร้อนให้กับตนเองและผู้อื่น

นอกจากนั้นยังมีเนื้อหาเกี่ยวกับการสอนให้รู้เท่าทันคน รวมทั้งรู้เท่าทันจิตใจของตนเองไม่ให้หลงมัวเมาไปกับสิ่งชั่วร้ายที่แฝงอยู่ในจิตใจ และอยู่ในสิ่งแวดล้อมให้เป็นคนเก่ง เฉลียวฉลาด รู้ทันเล่ห์เพทุบายของเหล่ามิชฉชีพ

หากว่าท่านผู้อ่านเองต้องการให้ลูกหลานของท่านเป็นบุคคลดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้ว ไหนเลยท่านจะไม่ลองนำหลักปรัชญาเหล่านี้ไปอบรมสั่งสอนลูกหลานของท่าน เชื่อแน่ว่าเด็กๆ เหล่านั้นย่อมจะกลายเป็นผู้ที่มีทั้งคุณธรรมและความเฉลียวฉลาดควบคู่กันไป และจะเป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติในวันข้างหน้าอย่างแน่นอน

ทศ คนนพร

ด้วยจิตคารวะและยินดียิ่ง

ปรัชญาแห่งชาวจีนนั้น ถือว่าเป็นที่ยอมรับกันมากในโลกแห่งปัญญา เพราะได้ผสมผสานความละเอียดอ่อนกับความแข็งแกร่ง ความลุ่มลึกกับ ความสามัญ และความจริงกับทฤษฎีไว้อย่างเหมาะเจาะลงตัวเป็นอย่างยิ่ง

ความเลิศล้ำทางปัญญาเหล่านี้ได้ถูกถ่ายทอดมาจากรุ่นสู่รุ่น มีการ ผกผันมาใช้กันหลายรูปแบบ จนมีผู้ประสบความสำเร็จในชีวิตไปเป็นจำนวน ไม่น้อย นั่นย่อมเป็นเครื่องพิสูจน์ให้เห็นถึงคุณค่าและปัญญาของนักปราชญ์ ชาวจีนได้เป็นอย่างดี

ส่วนหนึ่งของปรัชญาเหล่านั้น ล้วนเหมาะสมอย่างยิ่งที่จะนำมา อบรมสั่งสอนบุตรธิดาที่ยังเยาว์วัย เพราะแฝงไว้ด้วยปรัชญาทางด้านความคิด และการปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ สามารถนำพาตนเองและผู้อื่นไปสู่ความสงบ ในภายภาคหน้า

ผู้เขียนได้รวบรวมเรื่องราวของนักปรัชญาเอกของจีน แนวคิด มุมมองทางสังคม การใช้ชีวิต และมุมมองทางบ้านเมือง มาร้อยเรียงเป็นเรื่องราวเพื่อเป็นแบบอย่างให้ผู้เยาว์ทั้งหลายในรุ่นหลังได้เห็นถึงความยากลำบากของแต่ละท่าน ว่าถ้าจะมาเป็นนักปราชญ์ชื่อก้องนั้นมีความเป็นมาอย่างไร

อีกทั้งแนวทางและคำสอนของท่านเหล่านั้นเองก็เหมาะสมอย่างยิ่งที่ผู้เป็นบิดามารดาจะนำไปใช้เป็นเครื่องชี้แนะให้บุตรหลานเข้าถึงวิถีชีวิตของมนุษย์ที่แท้จริง สามารถดำรงตนอยู่ท่ามกลางกระแสสังคมโลกที่เปลี่ยนแปลงด้วยจิตที่มั่นคง

บรรณาธิการ

เต่าร้าง

ปรมาจารย์แห่งลัทธิเต๋า

12

หงส์ร้าง

ศาสดาแห่งลัทธิขงจื้อ

32

เม่งร้าง

ปรมาจารย์ขงจื้อคนที่สอง

54

สวัมร้าง หรือ ชุ่มร้าง

ผู้เชื่อว่ามนุษย์เกิดจากความชั่วร้าย

72

ตาทูเฟมร้าง

ผู้เชื่อว่ากฎหมายเท่านั้น
ที่จะยับยั้งความชั่วในตัวคน

90

ม่อจื่อ

นักปราชญ์แห่งความรัก
ความเมตตาต่อมนุษย์

108

จวงจื่อ

เจ้าปรัชญาความสุขแห่งเต๋า

130

ม่งเม้ง

ผู้หยั่งรู้ดินฟ้า

146

ซุนวู

ปรมาจารย์แห่งพิชัยยุทธ

166

สจฺรูป

186

สามจอแห่งการคารวะ

จอที่หนึ่ง น้อมคารวะท่านครูบาอาจารย์

จอที่สอง น้อมคารวะท่านปรัชญาเมธีผู้ยิ่งใหญ่

จอที่สาม น้อมคารวะท่านผู้อ่านทุกท่าน

หากย้อนมองไปในประวัติศาสตร์จนถึงปัจจุบัน ดินแดนมังกรอย่างประเทศจีนมีนักปราชญ์และผู้รู้เกิดขึ้นมาอย่างมากมายและต่อเนื่อง บุคคลเหล่านี้ล้วนเป็นผู้สร้างแนวคิด คำสอนและความเชื่อที่เรียกว่า “ปรัชญา” ขึ้นมา

เมื่อจะกล่าวถึงนักปราชญ์แดนมังกรแล้ว ตั้งแต่อดีตมามีผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นปราชญ์อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น เล่าจื๊อ ขงจื๊อ เม่งจื๊อ ม่อจื๊อ ขงเบ้ง และอีกหลายท่าน ปรัชญาของท่านเหล่านี้ล้วนถูกนำมาเล่าขานและใช้กันจนถึงทุกวันนี้

ปรัชญาของนักปราชญ์สายเลือดมังกรเหล่านี้ แม้ว่าจะมีความแตกต่างในเชิงความคิดส่วนตัว แต่โดยพื้นฐานของปรัชญาที่แสดงออกมานั้น ล้วนมุ่งเน้นในเรื่องการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างมีคุณค่า ให้เป็นผู้มีศีลธรรมและเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีงาม

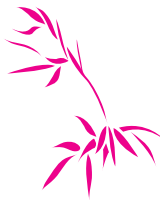
นอกจากนั้น ในหลักปรัชญาจีนยังแฝงไปด้วยความเชื่อในเรื่องของการบรรลุ การทำให้จิตนั้นเข้าสู่สภาวะที่สูงส่ง หลุดพ้นจากกิเลสทั้งปวง

ด้วยคุณค่าแห่งปรัชญาจีน จึงได้มีการนำไปปลูกฝังให้บรรดาลูกหลานชาติพันธุ์มังกร ให้สามารถเติบโตใหญ่มาเป็นผู้ใหญ่ที่มีทั้งคุณธรรมที่สูงส่ง และมีความสามารถที่เหนือล้ำ

เป็นผู้ที่มีความคิดที่เฉียบคม มีมุมมองที่กว้างไกล รู้เหลี่ยมทันเหลี่ยมคนเลว และรู้จักปฏิบัติตนให้เป็นผู้ที่มีคุณค่าต่อโลก อีกทั้งยังสามารถสืบทอดความคิดปรัชญาเหล่านี้สู่คนรุ่นต่อไปได้ด้วย

นักปราชญ์จีนทั้งหลายนั้นถือว่าเป็นผู้ที่ให้กำเนิดปรัชญาจีนอันล้ำค่า ซึ่งหากจะว่าไปแล้วนั้นมิด้วยกันอยู่มากมายหลายท่าน ซึ่งผู้เขียนได้รวบรวมประวัติและหลักปรัชญาอันเป็นที่ยอมรับของท่านเหล่านั้นมารวมกันไว้เหมาะสมเป็นอย่างยิ่งที่บิดามารดาผู้ประเสริฐจักนำไปเป็นแนวทางช่วยพัฒนาให้ลูกของตนเองเติบโตขึ้นมาเป็นดังยอดนักปราชญ์ของจีนที่เปี่ยมไปด้วย

ปัญญา คุณธรรม และ ความรอบรู้ในการใช้ชีวิต

เ ล่ ำ จั ๋ อ

ป ร ม ำ จ ำ ร ย ์ แ ห่ ง

ลั ก ธิ เ ต้ ำ

เล่าจื๊อเป็นนักปราชญ์

ผู้ที่เชื่อกันว่าได้บรรลุแก่นแห่งลัทธิเต๋า ชีวประวัติ
ของบุคคลสำคัญผู้นี้ยังเป็นที่ถกเถียงและหาข้อสรุป
ไม่ได้ ไม่ทราบของท่านเกิดปีไหน เดือนไหน แต่รู้กัน
ว่าเกิดในสมัยขุนฉิว-จั้นกั๋ว ซึ่งเป็นช่วงเกี่ยวเนื่อง
กับยุคของ “ขงจื๊อ” มหาปราชญ์อีกท่านหนึ่ง โดยใน
บันทึกของ **ซือหม่าเชียน** นักประวัติศาสตร์ของจีน
ได้ระบุว่าทั้งสองท่านนั้นเคยมีโอกาสสนทนา
แลกเปลี่ยนความรู้กัน

เล่าจื๊อนั้นมีชื่อว่า “หลี่” ชื่อว่า “ย้อ” ฉายาว่า “แปะเอี้ยง” เป็นชาวอำเภอชู่เสียน เล่าจื๊อมีรูปร่างสูง ตากลมโต หูยาว ริมฝีปากหนา และมีหน้าผากกว้าง บ้างก็บอกว่าท่านมีอายุยืนถึง 160 ปี บ้างก็ว่า 200 ปี ซึ่งแม้ว่าจะไม่รู้แน่ชัด แต่ที่ทราบเบื้องต้นก็คือท่านเป็นผู้ที่อายุยืนกว่าคนปกติ โดยเชื่อว่าเกิดจากการที่ท่านบำเพ็ญตนจนบรรลุหลักแห่งเต๋า

ผลงานของเล่าจื๊อยังคงกล่าวขวัญกันจนมาถึงทุกวันนี้ก็คือ การแต่งคัมภีร์ “เต๋าเต๋อจิง” (เต๋าเต็กเก็ง) ขึ้นมา โดยเป็นคัมภีร์ที่มี 5,000 ตัวอักษรและแบ่งออกเป็น 81 บท โดยเนื้อหาในคัมภีร์นั้นกล่าวถึงสรรพสิ่งต้องมีความสัมพันธ์กัน ต้องอาศัยพึ่งพาซึ่งกันและกัน ไม่สามารถอยู่ได้อย่างโดดเดี่ยวเดียวดาย คัมภีร์ “เต๋าเต๋อจิง” เล่มนี้ได้เปลี่ยนวิถีชีวิตคนจีนนับตั้งแต่นั้นมา

นอกจากนั้นแนวคิดเหล่านี้นั้นยังได้ถูกนำมาดัดแปลงใช้กับการเมือง การปกครองและการทหาร ซึ่งก็สามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั่นจึงไม่แปลกที่จักรพรรดิและขุนนางในหลายยุคต่อมามักจะเรียนรู้หลักของเต๋าเต๋อจิงเพื่อใช้ในการบริหารบ้านเมือง

การกำเนิดคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงนั้น ต้องย้อนไปยังในครั้งที่เล่าจื๊อดำรงตำแหน่งบรรณารักษ์ในหอสมุดใหญ่ของบ้านเมือง ซึ่งในนั้นมีหนังสืออยู่จำนวนมาก ด้วยความเป็นคนที่คลั่งไคล้ในการศึกษาหาความรู้ เล่าจื๊อย่อมไม่ปล่อยเวลาให้ผ่านไปเหมือนทิ้งลมหายใจให้สูญเปล่า ท่านได้ศึกษาความรู้ทั้งหมดในหอสมุดแบบทุกตัวอักษรทุกเล่มจนกลายเป็นนักปราชญ์โดยไม่ทันรู้ตัว

แม้ว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้มาก ท่านเองก็ไม่เคยหลงใหลหรือ
ทว่งแห่นในความรู้ันั้นเลย มักจะเผยแพร่วรรู้เหล่านั้นให้แก่ผู้คนที่
สนใจ ความรู้ที่ท่านให้ันั้นทั้งกว้างขวางและลึกซึ้งจนมีคนจำนวน
ไม่น้อยที่เลื่อมใส

หลังจากรับใช้ราชสำนักมานาน ท่านก็พบว่าการบริหาร
บ้านเมืองในขณะนั้นมิแต่จะเลื่อมโทรมไปทุกวัน โดยเติมไปด้วย
ความลุ่มหลงในลาภ ชื่อเสียง เกียรติยศจอมปลอม ท่านไม่อาจทนที่จะ
รับราชการต่อไปได้จึงได้ตัดสินใจลาออก ท่านได้เดินทางออกจาก
เมืองหลวงมุ่งไปทางทิศตะวันตกโดยใช้เจ้าวัสดีคำทมิฬเป็นพาหนะ

เล่าจื้อเดินทางไปจนกระทั่งถึงด่านห่านกู่กวน หยินสี่ ซึ่ง
นายด่านที่ทำหน้าที่ดูแลในขณะนั้นจดจำเล่าจื้อได้เป็นอย่างดี และ
ด้วยความเลื่อมใสต่อคำสอนของเล่าจื้อ นายด่านผู้นั้นก็ได้เอ่ยขึ้น
มาว่า

“คนทั้งหลายต่างก็รู้ว่าท่านเป็นผู้ที่เก็บตัวเหมือนดัง
ฤๅษี แม้ว่าคุณจะเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง แต่ท่านก็ไม่เคย
ที่จะจดบันทึกความรู้เหล่านั้นเลย ครั้นนี้เมื่อท่านต้องการ
จะจากเมืองแห่งนี้ไป ความรู้เหล่านั้นย่อมจะสูญสลาย
ไปพร้อมกับท่าน ซึ่งข้าคงจะยอมไม่ได้ ข้าต้องการจะให้
ท่านเขียนหัวใจหลักของคำสอนของท่านเสียก่อน มิเช่นนั้น
ข้าคงยอมปล่อยให้ท่านออกนอกเมืองไปไม่ได้”

ดังนั้น เล่าจื้อจึงได้เขียน “คัมภีร์เต๋าเต๋อจิง” (เต๋าเต็กเก็ง)
ซึ่งหมายถึงสูตรว่าด้วยคุณสมบัติเต๋าชั้นมา คัมภีร์ดังกล่าวประกอบด้วย
ตัวอักษร 5,000 ตัว มีทั้งหมด 81 บท

โดยแบ่งเป็นภาคต้น 37 บท และภาคปลาย 44 บท ซึ่งเล่าข้อ
ได้มีการกล่าวถึงสิ่งที่ “เต๋า” นั้นว่า

“เต๋านั้นมองไม่เห็น
เต๋านั้นฟังไม่ได้ยิน
เต๋านั้นสัมผัสไม่ได้

สามประการนี้มีอาจารย์อธิบาย
ทั้งหมดนี้รวมเป็นหนึ่งเดียวและรับรู้ได้ด้วยใจเท่านั้น

เต๋าไม่สว่าง ไม่มีดี

เต๋านั้นมีอยู่ แต่มีอาจารย์บรรยายลักษณะได้
ทำให้มีอาจารย์รู้ว่าแท้จริงคือสิ่งใด

เต๋ามีรูปที่ไร้รูปธรรม มีสัณฐานที่ไร้สัณฐาน
เต๋ามีเหมือนมีตัวตน แต่ไม่มี

เมื่ออยู่ต่อหน้าก็ไม่เห็น

เมื่อตามหลังก็ไม่เห็น

หากยึดกุมหลักเต๋ามาแต่โบราณได้

ย่อมควบคุมสรรพสิ่งในปัจจุบัน

หากว่าเข้าใจถึงสภาพดั้งเดิมของเต๋า

ย่อมเข้าถึงกฎเกณฑ์แห่งเต๋า”

ด้วยลักษณะของเต่าที่กล่าวเอาไว้อย่างแน่ชัด แต่ก็ยังเป็นเรื่องยากที่จะชี้ชัดว่าเต่านั้นแท้ที่จริงคืออะไร ทำให้ในยุคต่อมาจึงมีการถกเถียงกันเรื่องเต่ามีไข่น้อย และมีการตั้งแนวคิดใหม่ๆ เกี่ยวกับเต่าอีกหลายอย่าง

เมื่อหลังจากเล่าจื้อได้ถ่ายทอดหัวใจของความรู้ของตนเองออกมาเป็นคัมภีร์เต๋าเต๋อจิง ท่านก็ได้เดินทางจากไปตามที่ตั้งใจไว้ครั้งแรก ซึ่งบางคนก็เล่าว่าท่านได้บรรลุเป็นเซียน บ้างก็เล่าว่าท่านหายสาบสูญไปในระหว่างข้ามทะเลทรายในมณฑลซินเกียง

แม้ว่าความเป็นไปของเล่าจื้อนั้นยังหาข้อสรุปไม่ได้ แต่ในแนวคิดเชิงปรัชญาของท่านนั้นเป็นที่ยอมรับนับถือกันอย่างกว้างขวาง โดยเนื้อหาหลักนั้นเป็นการสอนให้คนรู้จักอยู่กับความเป็นธรรมชาติ ใช้ชีวิตอย่างเรียบง่าย หยุดสร้างอารยธรรมหรือวัฒนธรรมให้สิ้น และอย่าได้ให้กิเลสนั้นปกครองตนเองจนนำพาความเดือดร้อนมาสู่ตนเองและผู้อื่น

ซึ่งเนื้อหาส่วนหนึ่งในคัมภีร์เต๋าเต๋อจิงนั้น เหมาะสมในการนำมาใช้ในชีวิตประจำวันเป็นอย่างยิ่ง และยิ่งเหมาะสำหรับใช้เป็นแนวทางอบรมสั่งสอนเด็กให้เกิดความรู้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อใช้ในการดำเนินชีวิตในวันข้างหน้า โดยมีตัวอย่างดังนี้

คัมภีร์เต๋าเตอจิง บทที่ 3 ว่าด้วย

“การใช้ธรรม ในการปกครอง”

18

คัมภีร์เต๋าเตอจิง

ปรัชญาจีน
สอนให้เป็นมังกร

หากแม้คนเราไม่ยกย่องผู้เก่งกล้า ย่อมไม่มีการแก่งแย่ง
หากว่าไม่ดีค่าของทรัพย์สินนั้นมิค่าเกินจริง ย่อมไม่มีการลักขโมย
หากไม่เข้าใจในสิ่งแยบยล ย่อมไม่หลงใหล นักปราชญ์ผู้เปี่ยมด้วย
ปัญญาย่อมปกครองโดยให้ผู้คนรู้จักพอเพื่อสลายความอยาก

นั่นเป็นสิ่งที่นำมาซึ่งความสุขทางกายอย่างแท้จริง นอกจากนั้น
จงอย่าให้ผู้คนนั้นรู้มากเพื่อลดความทะเยอทะยาน จนนำมาซึ่ง
ความฉ้อฉลในที่สุด หากว่าปราชญ์ผู้ใดทำได้ดังนี้ ย่อมเป็นการ
ปกครองที่ดีเลิศแล้ว

การปลูกฝังให้เด็กนั้นมองค่าของผู้อื่นจากความดีที่ซ่อนอยู่ใน
จิตใจนั้นเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง หากว่าเด็กถูกปลูกฝังให้รักและหลงใหลใน
ทรัพย์สินและชื่อเสียงมากเกินไป ย่อมจะกลายเป็นผู้ใหญ่ที่คอยแก่งแย่ง
สิ่งเหล่านี้จากผู้อื่นในวันข้างหน้า

